

11.12.2017

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

az afganisztáni helyzetről
(2017/2932(RSP))

Elena Valenciano, Victor Boștinaru, Ana Gomes
az S&D képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása az afganisztáni helyzetről
(2017/2932(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Afganisztánról szóló korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel az Afganisztánra vonatkozó stratégiájáról szóló, 2017. október 16-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel az Afganisztánra vonatkozó uniós stratégia elemeiről szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett 2017. július 24-i közös közleményre (JOIN(2017)0031),
  - tekintettel az ENSZ főtitkárának az afganisztáni helyzetről és ennek a nemzetközi békével és biztonsággal kapcsolatos vonatkozásairól szóló, 2017. szeptember 15-i jelentésére,
  - tekintettel az Európai Unió és Afganisztán közötti, 2017 februárjában aláírt partnerségi és fejlesztési együttműködési megállapodásra, amely 2017 decemberében ideiglenesen hatályba lépett,
  - tekintettel az EU és Afganisztán által 2016. október 5-én Brüsszelben rendezett konferenciára,
  - tekintettel az EU Afganisztánra vonatkozó, a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló többéves indikatív programjára,
  - tekintettel az afgán nemzeti béke- és fejlesztési keretre,
  - tekintettel a 2016 októberében aláírt EU–Afganisztán közös migrációügyi koncepcióra,
  - tekintettel az ENSZ belső menekültek emberi jogaival foglalkozó különleges előadójának afganisztáni kiküldetéséről szóló, 2017. április 12-i nyilatkozatára,
  - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának Afganisztánról szóló, 2017. március 17-i 2344(2017). számú határozatára,
  - tekintettel az ENSZ afganisztáni segítségnyújtási missziójának „Afganisztán küzdelme a korrupció ellen: A másik harcmező” című, 2017. áprilisi jelentésére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Afganisztán mélyen gyökerező politikai, gazdasági és társadalmi problémákkal küzd; mivel az ország biztonsági helyzete rendkívül sérülékeny; mivel továbbra is alacsony a várható élettartam és magas a halálozási arány; mivel a krónikus alultápláltság, a rossz higiéniai körülmények és a fertőző betegségek terjedésének aránya továbbra is magas;

- B. mivel továbbra is a tálibok ellenőrzése alatt állnak Afganisztán jelentős részei, és fennhatóságukat folyamatosan kiterjesztik az ország további területeire;
- C. mivel a tálibok mellett egyéb terrorista csoportok, többek között az al-Kaida és a Dáís továbbra is destabilizálják az országot; mivel a civil áldozatok száma nőtt az elmúlt években; mivel a 2017. május 31-én Kabulban elkövetett terrorista támadás 150 ember életét oltotta ki és több mint 300 embert sebesített meg;
- D. mivel az Európai Unió elkötelezett amellett, hogy támogassa Afganisztánt a tartós béke és biztonság, a demokratikus konszolidáció, a gazdasági és társadalmi fejlődés, valamint az egyenlőség megteremtésében;
- E. mivel 2017. július 24-én a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője az Afganisztánra vonatkozó uniós stratégiáról szóló közös közleményt tett közzé, amely a béke, a stabilitás és a regionális biztonság, a demokrácia megerősítése, a jogállamiság, az emberi jogok, a jó kormányzás és a nők társadalmi szerepvállalása, a gazdasági és emberi fejlődés, valamint a migrációhoz kapcsolódó kihívások kezelése elősegítésének célkitűzésein alapul;
- F. mivel Afganisztán az EU legnagyobb fejlesztési együttműködési partnere; mivel az EU és tagállamai az Afganisztánról szóló, 2016 októberében megrendezett brüsszeli konferencián az összesen 13,6 milliárd euróból 5 milliárd eurót ajánlottak fel Afganisztánnak a 2016 és 2020 közötti időszakra; mivel 2016-ban az EU 32 millió euró összegű humanitárius támogatást nyújtott Afganisztánnak;
- G. mivel 2017 februárjában aláírták az EU és Afganisztán közötti partnerségi és fejlesztési együttműködési megállapodást, amely jogi keretet biztosított Afganisztán az „Átalakulás évtizede: 2015–2024” keretében megvalósítandó reformprogramjának uniós támogatásához;
- H. mivel a várható élettartam és az életszínvonal továbbra is alacsony, azonban az elmúlt 15 évben jelentősen javult; mivel jelentősen javult az elsődleges egészségügyi ellátáshoz és az oktatáshoz való hozzáférés;
- I. mivel az életszínvonal elmúlt években tapasztalható növekedése dacára a politikai instabilitás és a nemzeti egységkormány megtorpanása gátolják a további növekedést ebben a bizonytalan helyzetű államban; mivel Afganisztánban a munkanélküliség aránya 39% és a lakosság több mint 39%-a szegénységben él; mivel jelentősen nem csökkent a segélyektől való függőség;
- J. mivel a nők továbbra is számos korlátba ütköznek a teljes körű és biztonságos közéleti részvétel terén; mivel Afganisztánban rendkívül alacsony a lányok részvétele az oktatásban;
- K. mivel a széles körben elterjedt korrupció komolyan gátolja a jogállamiság, a jó kormányzás és a fenntartható fejlődés megerősítését;
- L. mivel az ENSZ 2002-ben létrehozott afganisztáni segítségnyújtási missziója (UNAMA) támogatja az afgán kormányt a béke megteremtéséért, az emberi jogok védelméért és a jó kormányzásért folytatott küzdelmében; mivel megbízatását évente megújítja az

ENSZ Biztonsági Tanácsa, amit nemrég egyhangúlag megszavaztak a 2018. évre vonatkozóan is;

- M. mivel az elmúlt években jelentősen nőtt az illegális kábítószerhez használt mák termelése; mivel az illegális kábítószer-kereskedelem jelentős bevételi forrás a tálibok számára; mivel az Afganisztánban termelt ópium az Unióba érkező heroin fő forrása;
  - N. mivel becslések szerint mintegy 1,3 millióra tehető a belső menekültek száma Afganisztánban; mivel Afganisztánnak az okmányokkal rendelkező vagy nem rendelkező – többnyire Pakisztánból érkező –, hazatelepülő afgán állampolgárok példátlanul magas számával kell megküzdenie; mivel emberi jogi és humanitárius szervezetek jelentései alapján Pakisztán tömegesen toloncolja vissza a menekülteket;
  - O. mivel 2014-ben az afgán nemzeti védelmi és biztonsági erők vállalták a fő felelősséget a biztonság garantálásáért;
  - P. mivel 2016. december 31-én az Európai Unió afganisztáni rendfenntartó missziója (EUPOL) befejezte küldetését és helyi és nemzetközi partnereknek adta át feladatait;
  - Q. mivel Afganisztán feltehetően gazdag, de még kiaknázatlan ásványianyag-tartalékkal és ásványkincsekkel rendelkezik; mivel az illegális kitermelés konfliktusokhoz és emberi jogi visszaélésekhez vezet világszerte; mivel a tálibok az ásványianyag-kitermelést finanszírozási forrásként használják;
1. üdvözlí, hogy az EU–Afganisztán stratégiáról szóló közös közlemény átfogó jelleggel megerősíti Afganisztánban a béke, a stabilitás, a biztonság és a fenntartható fejlődés megteremtésére irányuló közös célkitűzéseket; üdvözlí az EU és az afgán kormány politikai elkötelezettségét amellet, hogy e területeken előrelépések történjenek;
  2. hangsúlyozza, hogy afgán vezetéssel és az afgánok által irányított politikai folyamat révén, az EU és egyéb nemzetközi, többoldalú és regionális partnerek által nyújtott politikai, pénzügyi és technikai támogatás mellet kell előrelépéseket tenni;
  3. sajnálatának ad hangot a romló biztonsági helyzet miatt, ami lehetővé teszi, hogy bűnszervezetek afgán és külföldi állampolgárokat – köztük humanitárius és segélyszervezetek munkatársait – raboljanak el, illetve erőszakos cselekedetekhez és gyilkosságokhoz vezet; mélységes aggodalmának ad hangot a terrorista támadások és a civil áldozatok magas száma miatt; riasztónak tartja továbbá a tálibok afgán területen kifejtett egyre növekvő befolyását;
  4. különösen elítéli a kórházak és egészségügyi központok, iskolák és humanitárius tevékenységek elleni támadásokat; emlékeztet arra, hogy ez a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértésének számít;
  5. elismeri az afgán nemzeti védelmi és biztonsági erők által tett erőfeszítéseket, ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy csupán korlátozott kapacitással rendelkeznek ahhoz, hogy átfogó biztonsági intézkedéseket hajtsanak végre Afganisztánban; felhívja az EU-t és a nemzetközi szereplőket, hogy továbbra is nyújtsanak technikai támogatást képzést a biztonsági helyzet javítása érdekében;

6. üdvözli, hogy az EU Afganisztánnak nyújtott támogatásában kiemelt szerepet kapott a nők társadalmi szerepvállalásának és a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének kérdése, különösen pedig azt, hogy az uniós programok 53%-ában a nemek közötti egyenlőség jelentős célkitűzésként jelenik meg; sürgeti a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy az EU Afganisztánnal fenntartott kapcsolataiban továbbra is kiemelt helyen kezelje a nők védelmének és társadalmi szerepvállalásának kérdését;
7. emlékeztet arra, hogy az ópium termelése és illegális kereskedelme Afganisztánban katasztrofális hatással van a helyi lakosságra és az ország általános biztonságára; hangsúlyozza ezért, hogy a kábítószer-kereskedelem és a terrorizmus finanszírozásának megakadályozása érdekében meg kell fékezni az ópium termelését és terjesztését; sürgeti az EU-t, hogy működjön együtt a regionális partnerekkel az afgán nemzeti kábítószer-ellenes stratégia végrehajtásának támogatása érdekében; üdvözli az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC) kábítószerrel szembeni küzdelemre vonatkozó regionális programjának nyújtott uniós támogatást;
8. hangsúlyozza, hogy az afgán kormánynak és a nemzetközi partnereknek folyamatosan kell törekedniük a munkahelyteremtésre és a stabil és fenntartható beruházásra a munkanélküliség, különösen a fiatalok körében tapasztalható munkanélküliség problémájának kezelésére, a radikalizáció egyik megelőzési módjaként; üdvözli, hogy Afganisztán csatlakozott a WTO-hoz;
9. elítéli az Afganisztánba irányuló és különösen a terrorista szervezetekhez érkező folyamatos fegyverszállítást, többek között kézi és könnyűfegyverek és rögtönzött robbanószerkezetek szállítását; fokozott együttműködést szorgalmaz Afganisztánban és a régióban az illegális fegyverkereskedelem problémájának kezelése érdekében;
10. üdvözli az EU és Afganisztán közötti informális visszafogadási egyezmény közös koncepciójának következtetéseit; sajnálatának ad hangot a megállapodás következtetéseire felelő parlamentáris ellenőrzés és demokratikus felügyelet hiánya miatt; mélyen sajnálja, hogy egyre több afgán menekült tér vissza Európából, tekintettel arra, hogy Afganisztán nem biztonságos ország a lakói számára, és még kevésbé a menekültek és visszatérők számára; hangsúlyozza, hogy az Afganisztánba történő visszatoloncolások komoly veszélybe sodorják a visszatérők életét, különösen az egyedül, közösségi háló, család és barátok nélkül lévőket, akiknek kevés esélyük van a túlélésre; hangsúlyozza, hogy a tálibok és egyéb terrorista szervezetek által még kiszámíthatatlanabbá tett biztonsági helyzet azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a menekültek a kényszerű migráció és a visszafogadás ördögi körében rekednek; kitarthat, hogy az EU Afganisztánnal folytatott fejlesztési együttműködését nem szabad a migráció kérdésével összekapcsolni; emlékeztet arra, hogy a fejlesztési támogatást nem szabad a migráció kezelésével kapcsolatos együttműködés feltételéhez kötni, hanem arra kell irányulnia, ahol a legnagyobb szükség van, továbbá a menekültek emberi jogai és alapvető szabadságai tiszteletben tartásának biztosítására kell összpontosítani;
11. mélyeséges aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az Afganisztánban lévő belső menekültek magas száma komoly humanitárius válságot robbanthat ki; felhívja az EU-t, hogy továbbra is nyújtson átfogó humanitárius segítséget és fejlesztési támogatást az infrastruktúra támogatásához; felhívja az afgán kormányt, hogy kiemelt helyen kezelje a

belső menekültek, illetve az Afganisztánba visszatérő menekültek védelmét és reintegrációját;

12. sajnálatának ad hangot az afgán menekültek Pakisztánból történő tömeges kitoloncolása miatt; rendkívül riasztónak tartja az Afganisztánban lévő vagy az országba visszatérő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült, kísérő nélküli kiskorúak magas száma miatt; sürgeti az EU-t és a nemzetközi partnereket, hogy szorosan működjenek együtt az olyan szervezetekkel, mint például az UNICEF, valamint az afgán kormánnyal a gyermekek Afganisztánban és a migrációs útvonalak mentén való védelme érdekében;
13. további intézkedéseket szorgalmaz az Afganisztánban tapasztalható korrupció kezelésére, melyek nélkül egy befogadó társadalom irányába tett, a fenntartható fejlődést célzó törekvések kudarcot fognak vallani; üdvözli a korrupcióellenes igazságügyi központ 2016. júniusi létrehozását Afganisztánban; arra ösztönzi az afgán kormányt, hogy továbbra is foglalkozzon a személyes érdekeltségek kérdésével és törekedjen az állami szektor nagyobb átláthatóságára;
14. üdvözli, hogy Afganisztán csatlakozott a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezéshez; sürgeti az afgán kormányt, hogy teremtse nagyobb átláthatóságot a bányászati ágazatban és az engedélyekre és ellenőrzésre vonatkozó komoly követelményeket állapítson meg egy olyan fenntartható kitermelő iparág biztosítása érdekében, amely a helyi lakosság érdekeit szolgálja és nem a terrorizmus finanszírozásához járul hozzá;
15. üdvözli, hogy többszöri halasztást követően kitűzték a 2018. évi afgán választásokat; felhívja az afgán kormányt, hogy gondoskodjon arról, hogy a választási folyamat átlátható és inkluzív legyen, mégpedig azáltal, hogy felkéri az Európai Uniót, hogy választási megfigyelő küldöttség révén megfigyelőként járjon el;
16. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a civil szervezeteknek nyújtott támogatást Afganisztánban, biztosítva a demokratikus konszolidációban és az állami intézmények megerősítésében való teljes körű részvételüket; hangsúlyozza, hogy egy erős és független civil társadalom teljes körű részvéte nélkül nem valósítható meg a tartós béke és az inkluzív társadalom;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Afganisztán kormányának és parlamentjének.